

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 167 • Vychází 29. července 2017

Milí čtenáři,

dnes bych se rád na úvod k něčemu přiznal: Nemám rád motokros. Na motorce jsem nikdy nejel a nijak po tomto zážitku netoužím. Taktéž nemám rád zbraně a vlastním modrou knížku. Nefascinují mne bagry a buldozery a nehodlám je řídit ani se jimi rýpat v zemi. Možná to bude znít překvapivě, ale tohle přiznání mou osobu téměř diskvalifikuje z moderní ochrany přírody. Motorky, tanky a bagry se v poslední době staly nerozlučnými pomocníky ochranářů. Abych to napsal přesněji, staly se jimi už dříve, ale dlouho se o tomto aspektu jejich existence nevědělo. A dlužno podotknout, že někteří kolegové o jejich významu pochybují dodnes.

V pochopení dramatického přerodu ochranářské biologie i praktické ochrany přírody hraje klíčovou roli pojem „disturbance“ neboli narušení ekosystému přírodními vlivy či lidskými zásahy, na němž jsou některé druhy existenčně závislé. Jde např. o konkurenčně slabé rostliny, které tolerují nedostatek živin v půdě, nesnesou však kolem sebe zapojený porost jiných rostlin. Nebo o živočichy vyhledávající holá či spoře zarůstající místa. Dříve se takovým druhům dařilo třeba na říčních náplavech, ale od té doby, co jsme řeky spoutali betonem a narýsovali jim podle pravítka nová koryta, říční náplavy nám (ale hlavně oněm druhům) z krajiny zmizely. A takový specialista na říční náplavy má v tu chvíli před sebou jen dvě možné životní perspektivy. Buď spolu s náplavy zmizí a vyhyne, nebo si najde v krajině podobné, tedy náhradní stanoviště.

Jako alternativa za činnost meandrující řeky, která rok za rokem vymílá na některých místech svoje břehy a jinde z vymletého materiálu modeluje písčité náplavy, přichází v průmyslové éře člověk s těžbou písku a střelbou z tanků. A umožňuje tak přežít dvacáté století řadě druhů vázaných na narušovaná stanoviště. Dnes však dochází ve střední Evropě k útlumu těžby nerostných surovin. Armády se profesionalizují a logicky také snižují stavy, takže opouštějí vojenská cvičiště. Přesně tady začíná úkol pro ochránce přírody, aby se domluvili s bagristy, motorkáři, čtyřkolkáři, offroadisty a členy klubů vojenské historie, kterak nejlépe krajinu narušovat, aby se to líbilo ohroženým druhům.

A přesně tady beru stroje na milost i já, i když mne odjakživa mnohem více fascinovali živí tvorové, kteří se usídlují v těžebních stěnách a rýhách od pneumatik. Nerozumím světu strojů stejně, jako mnozí motorkáři nechápou svět „mých“ pískomilných breberek. Těší mne však, když motory řvou na místech, kde přírodě neškodí, ale pomáhají. A krotitele oněch motorů by zase mohlo potěšit, když se dozvedí, že jejich koníček může na určitém místě prospívat kriticky ohroženým samotářským včelám.

Stejně ale sním o tom, že jednou vypustíme řeky z betonových koryt zpátky do krajiny. Tehdy se stanou disturbance způsobené tanky, bagry a motorkami pouhým doplňkem ochrany ohrožených druhů, nikoli jejich poslední šancí na přežití.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Občanská práva osekána	str. 2-4
Výsledky ankety „Zelená perla roku 2016“	str. 21-24
Pozvánky na akce	str. 24-28

ANO a ČSSD s podporou ODS podrazily před volbami občany

Vládní koalice porušila jasný závazek a nezabránila největšímu škrtu občanských práv po roce 1989

Poslanecká sněmovna právě schválila svou novelu stavebního zákona, která nic neřeší, ale bere lidem právo účastnit se svými spolky povolování staveb. Občané toto demokratické právo, zaručené Ústavou, mezinárodními dohodami ČR i programovým prohlášením vlády, měli a dobře využívali plných dvacet pět let. Vládní koalice, která má ve Sněmovně pohodlnou většinu, přitom dala občanům jasný slib, že jejich práva nezruší. Tento slib kromě KDU jednoznačně a vědomě porušila a sociální demokracii a ANO tedy hrozí před volbami naprostá ztráta důvěry.

Pro účast občanů a proti špatné novele se vyslovili tisíce lidí, renomovaní právníci čtyř univerzit, pět někdejších ministrů životního prostředí, řada veřejně činných osobností i statečných politiků včetně prvního českého premiéra Petra Pitharta - www.vrattelidemprava.cz.

Ekologické organizace a spolky avizují, že se nevzdají a s podporou veřejnosti prosadí vrácení tohoto zásadního občanského práva. Lidé se budou nyní muset o to víc bránit proti ničení svého prostředí a krajiny jinými než úředními cestami, například tlačit na místní, krajské i celostátní

politiky, využívat média a organizovat petice i protestní akce.

Poslanci nejprve odmítli senátní verzi novely a poté schválili svou vlastní s převahou 117 hlasů. Pro neschválení špatného zákona tedy chybělo 16 hlasů. Na vyloučení občanů mají hlavní podíl poslanci ANO, ČSSD a ODS. Pro občanská práva byla naopak celá TOP09, většina lidovců a několik poslanců z ČSSD, ANO a KSČM. Ministr Brabec hlasoval pro stavební novelu, selhal tedy v obraně občanů i svého rezortního zákona o ochraně přírody, jehož paragraf o účasti občanů byl novelou vytunelován. Naopak nejstatečnějším obráncem občanů byl předseda výboru pro životní prostředí Robin Bohnisch. [Výsledky hlasování](#) a [záznam z jednání](#).

Lidé nyní nebudou moci nadále spolurozhodovat úřední cestou o tom, chtějí-li v sousedství park či obchodní dům, na okraji města louku či developerskou zástavbu nebo průmyslový provoz a za vesnicí les či skládku nebo lom. Občané přitom svou znalostí a zájmem o prostředí i aktivitou ochránili za uplynulých dvacet pět let velké množství cenných míst a zabránili úředním nepravostem i nelegálnímu postupu investorů. Aktivní lidé se tak zasloužili o ochranu cenné krajiny, čistého prostředí i zdravou demokracii. Lze očekávat, že vzniklý stav povede k nárůstu jiných, neúředních cest prosazování občanských zájmů.

Vládní novela stavebního zákona měla zrychlit a zjednodušit povolování staveb. To ekologické organizace aktivně podporují. Ministryni Karle Šlechtové (ANO) se však kvůli odporu ministerstev nepodařilo prosadit takový návrh novely, který by vládní úkol zajistil. Předložila ve Sněmovně zákon, který nic neřeší.

Poslanec Jaroslav Foldyna (ČSSD) jej doplnil o návrh na vyškrtnutí občanů z rozhodování o stavbách. Ministryně Šlechtová vzápětí poslancům i médiím nepravdivě tvrdila, že návrh nevyřadí spolky z rozhodování. Poslanci jej pak bohužel skutečně schválili. Pro Foldynův návrh hlasovali zejména poslanci ANO, TOP09, KSČM a ODS a menší část ČSSD. Naopak KDU-ČSL byla proti, stejně jako většina ČSSD.

Poté, co Sněmovna zaútočila na občanská práva, psali lidé senátorům a senátorkám. Apelovali na ně také právníci ze čtyř českých univerzit. Ústavně-právní výbor Senátu navrhl novelu zamítnout pro rozpor s

Ústavou. Skupina statečných senátorů se pokusila novelu opravit, pro dobrý návrh bohužel chybělo jen pět hlasů. Senát tak poslal do Sněmovny jen dílčí úpravy, ale vyřazení veřejnosti z rozhodování neodstranil. V krátkém čase navíc nebylo možné novelu přepracovat tak, aby skutečně zjednodušila a zrychlila rozhodování o stavbách.

Navzdory velkému tlaku veřejnosti, osobností a odborníků však vládní koalice s výjimkou lidovců selhala, svůj závazek lidem hrubě porušila a poslanci nakonec nic neřešící a škodlivou novelu stavebního zákona schválili.

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, řekl: „Úřední chyby a průtahy je třeba odstraňovat, nikoliv zakazovat, aby se o nich mluvilo a aby se řešily. Věříme, že větší šanci uspět v nadcházejících volbách mají politici, kteří podporují skutečně transparentní, kvalitní a rychlé rozhodování o stavbách. Naopak by lidé neměli volit ty, kdo problémy se zdlouhavým rozhodováním o stavbách právě zametli pod koberec.“

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, řekl: „Pro vládní koalici je to selhání, ale pro občany morální vítězství. Společně jsme ukázali, že nám na našich právech záleží a budeme se o ně dále rvát. Ještě jsme neřekli poslední slovo. Stále platí, že stavby je třeba urychlit a to aktuálně přijatá novela zákona nedělá. Špatnou stavební novelu bude tedy stejně nutné opravit další novelou a budeme trvat na tom, aby její součástí bylo i vrácení práv lidem. Lidé se teď také budou muset o to víc bránit proti ničení svého prostředí a krajiny jinými než úředními cestami, například tlačit na místní, krajské a celostátní politiky, využívat média a organizovat petice a protestní akce.“

Edvard Sequens, předseda spolku Calla, řekl: „Zákonodárci se rozhodli sebrat právo lidem vyjadřovat se kromě jiného také k průzkumům pro úložiště radioaktivních odpadů nebo pro těžbu surovin. Namísto trpělivého vyjednávání a předkládání argumentů lidem, kterým ten či onen záměr negativně zasáhne do života, se poslanci i senátoři rozhodli vykročit na Východ k autokraciím.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA, Frank Bold, NESEHNUTÍ, České společnosti ornitologické, Hnutí Brontosaurus, Calla a asociace ekologických organizací Zelený kruh

Senátoři schválili další omezení občanských práv

Richard Brabec je prvním ministrem životního prostředí, který brání lidem chránit své okolí

Senát velkou většinou odmítl rozumný návrh senátora Ladislava Kose na změnu novely zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Novela jde zpět na stoly poslancům, ale nevrací práva občanům, které jim vzala nedávno schválená novela stavebního zákona, jež šla proti Ústavě ČR. Neopravená novela naopak ještě více omezuje veřejnost v právu chránit přírodu a své okolí.

Hlavní zodpovědnost nese předkladatel zákona, vicepremiér a ministr životního prostředí Richard Brabec, který výslovně odmítl návrh senátora Kose a tím výrazně přispěl k nesouhlasu většiny Senátu. Vláda tak podruhé za sebou zásadně porušila své programové prohlášení, v němž se výslovně zavázala zachovat práva občanů.

Pro vrácení práv občanům hlasovali např. senátoři zvolení za Zelené, polovina lidoveckých senátorek a senátorů či Jiří Dienstbier, Jaromír Jermář a Eva Syková z klubu ČSSD. Proti občanům se postavily senátní kluby ODS, ANO a ČSSD a další senátorky a senátoři, [viz hlasování](#).

Návrh nového zákona navíc omezuje rozsah stavebních projektů, které musí projít kompletním procesem hodnocení jejich vlivů na životní prostředí (EIA). Týká se to staveb s výrazným dopadem na životní prostředí a přírodu i krajinu, jako jsou supermarket, velkosklady, parkoviště s nižšími stovkami míst, benzínové pumpy či těžba nerostů). Tyto záměry by podle novely zákona skončily jen u tzv. zjišťovacího řízení nebo se prostě označily jako podlimitní a jejich dopad by se neposuzoval. Jejich investoři by mohli rovnou požádat o rozhodnutí k umístění stavby. Lidé a obce by tak ztratili právo se k vlivům těchto závažných staveb vyjádřit.

Vládní novela zákona o EIA porušuje už nejspíš i pravidla EU garantující účast občanů na ochraně životního prostředí. Poslanci a poslankyně by ji tedy měli ve finálním hlasování kompletně odmítnout.

Návrh novely připravilo ministerstvo životního prostředí s deklarovaným cílem napravit spory s nově upravenou evropskou směrnicí. Ministr Richard Brabec ale zároveň vyhověl zájmovým průmyslovým svazům a radikálně omezil množství posuzovaných záměrů. Ve skutečnosti tak konflikt s evropskou legislativou prohlubuje. U stavby obřího parkoviště s téměř 500 místy či obchodního komplexu o rozloze do 6000 m² podle zákona nebudou (v prvním případě již nyní nejsou) posuzovány dopady na přírodu, životní prostředí a lidské zdraví. K rozhodování o umístění a provedení stavby nesmí lidé ze sousedství poslat úřadům žádnou připomínku. Evropská směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí přitom stanoví, že nastavené limity nesmí zabránit posuzování dopadů většiny záměrů příslušného typu. Pokud tedy většina parkovišť bude stavěna bez posouzení EIA, znamená to porušení směrnice se všemi právními a finančními důsledky pro český stát.

Novelu schválila Sobotkova vláda a Sněmovna ani Senát ji neopravily. Výslednou verzi však budou ještě schvalovat poslankyně a poslanci, kteří ji mohou změnit k lepšímu.

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, řekl: „Ministr životního prostředí Richard Brabec sebral lidem možnost vyjadřovat se ke stavbám ve svém okolí. Postavil se tak proti čtyřem pětinám občanů naší země, kteří podle průzkumu veřejného mínění podporují, aby místní lidé mohli spolurozhodovat o svém okolí. Občanská práva stát lidem bere poprvé od listopadu 1989. Ještě ale mohou zasáhnout poslanci. Ministr Brabec se jednání Senátu neúčastnil. Je v New Yorku, paradoxně tam prezentuje vzorový přístup České republiky k udržitelnému rozvoji na příkladu účasti veřejnosti na rozhodování spolu s Miss World 2006.“

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, řekl: „Vicepremiér a ministr Richard Brabec se právě stal prvním ministrem životního prostředí, který brání lidem hájit životní prostředí. Úplně zahodil šanci na alespoň částečné vrácení práv, které jim vzala novela stavebního zákona, a prosadil jejich ještě větší omezení. A navíc zadělal na problém s EU, neboť návrh jeho novely zákona o EIA bude nejspíš vyhodnocen jako odporující evropským pravidlům. Nyní má poslední šanci nespadnout alespoň do nejhoršího problému. Avšak musí se snažit, aby jeho vlastní novelu odmítli poslankyně a poslanci.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA, Frank Bold, NESEHNUTÍ, Česká společnost ornitologická, Hnutí Brontosaurus, Calla, Arnika a asociace ekologických organizací Zelený kruh

Co vydrží strom?

Trápení stromů je ožehavé téma, k němuž se vyjadřuje kdekdo. Osobně musím konstatovat, že čím více se toho o stromech dozvídám, tím méně si troufám se k tématu radikálně vyjadřovat.

V některých případech vypadá zásah do koruny drasticky, ale může stromu nejen prospět, dokonce i přispět k jeho záchraně. Na mnoha místech naši předkové stromy pravidelně ořezávali. Nikoli kvůli proutkům na pletení pomlázek a košíků, ale především kvůli palivovému dříví. Vzniklé hlavaté stromy se staly neodmyslitelnou součástí „ladovské“ české krajiny. Jakmile je však lidé ořezávat přestali, větve na stromových „hlavách“ vyrostly a ztloustly. Dnes ty stromy vypadají krásně a mohutně, často jim však akutně hrozí rozlomení koruny, což může znamenat na frekventovaných místech opravdu veliký problém. Takové stromy dostanou šanci na další dlouhodobou existenci jedině radikálním ořezem z rukou odborníka.

Pokud si mohu vybrat mezi pokácením stromu a jeho výrazným ořezáním na torzo, vždy volím druhou možnost. A vždy se přimlouvám za to, aby stromu zůstala alespoň

jedna živá větev. Jednak kvůli chybějícím biotopům pro rozličné organismy specializované na staré a mrtvé stromy, jednak kvůli prostému faktu, že ořezaný strom na rozdíl od pokáceného stále žije. Neptejme se proto, zda a kdy konkrétní strom pokácet, ale jak prodloužit jeho život, aby nepředstavoval bezpečnostní riziko pro své okolí. Právě bezpečnost musí být především na frekventovaných místech prvním kritériem, podle něhož se o kácení rozhoduje.

V Českých Budějovicích se začalo s ořezem starých stromů na torza před několika lety. I přes drobné dílčí výhrady je budějovický postup chvály- a následováníhodný. Počítá se v něm nejen s dialogem různých účastníků řízení, byť mnohdy zprostředkovaným korespondencí, ale i s pravidelnou účastí odborníků na místním šetření. Podle situace jsou k jednání přímo u posuzovaného stromu zváni dendrolog či entomolog, aby posoudili jeho zdravotní stav, provozní bezpečnost a význam pro ochranu přírody.

Protože není dobré podceňovat ani osvětu veřejnosti, objevily se před časem u několika ořezaných stromů v centru města také informační tabule s textem o odumírajících stromech jako důležitých biotopech. Jenomže předmětným stromům se jaksi odumírat nechtělo a začaly naopak krásně obrážet. Snad více než jinde se zde hodí použít slovní obrat, že na ně přišla druhá míza. Aktuální stav dvou takto ošetřených stromů, konkrétně lípy od Háječku a jírovce ze Sadů, můžete posoudit z fotografií připojených k tomuto článku.

Stromy obvykle vydrží více, než si myslíme. Ani tento fakt nám ovšem nedává právo k jejich svévolnému poškozování. Byť hranice mezi poškozováním a záchranou bývá někdy zatraceně tenká.

Jiří Řehounek

Obnovená informační tabule v Pískovně Lžín

U pískovny Lžín jsme instalovali obnovenou a aktualizovanou informační tabuli, která představuje místní zajímavé a ohrožené druhy a význam opuštěných pískoven pro ochranu přírody. Kvalitní tabule by měla vydržet výrazně déle než ta dosavadní. Nová informační tabule byla vytvořena za podpory Jihočeského kraje, na obnovu hnízdní stěny pro břehule a samotářské včely přispěli také drobní dárci v projektu „[Adoptujte břehuli!](#)“.

V pískovně Lžín natočila v červenci reportáž Česká televize. Pokud jste ji nestihli, můžete se ještě podívat na [webových stránkách ČT](#). Informace o lžínské pískovně, ale i dalších přírodovědně zajímavých lokalitách naleznou zájemci na specializovaném webu „[Objevte svou pískovnu](#)“.

Jiří Řehounek

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Chytači ptactva

Dnešní opravník bude tak trochu metodologický. Spousta lidí si totiž vůbec nedovede představit, co a jak vlastně takový biolog dělá. Třeba jejich představy o entomologiích zamrzly obvykle někde v předminulém století, kdy lord Castlepool vyrazil ve fantaziích Karla Meye s motýlářskou sítí na divoký západ.

Ornitologa si zase lidé často představují jako člověka s dalekohledem, který celé dny bloumá krajem a pozoruje ptactvo. Takže si ho vlastně pletou s „birdwatcherem“, tedy pozorovatelem ptáků. Ne že by se ty skupiny někdy nepřekrývaly, ale určitě nejde o synonyma.

Donedávna jsem si však myslel, že má většina lidí alespoň rámcovou představu o odchytu a kroužkování ptactva. Omyl! Když jsme se nedávno na takovém kroužkování gymnaziálních studentů zeptali, jestli se chtějí podívat „k sítím“, šli skoro všichni. A jedna ze studentek nakonec přiznala svou původní představu, v níž jsme coby chytači ptactva od rána chodili po louce, nebohé opeřence přepadávali ze zálohy a lovíli je holýma rukama.

Jiří Řehounek

Koncepce nakládání s vyhořelým palivem – promarněné zpoždění

Přestože schvalování nové vládní koncepce nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady trvá již 4 roky, neproběhlo porovnání reálně proveditelných variant a poctivá veřejná debata o nich. Evropská komise dala nyní České republice a dalším čtyřem zemím dva měsíce na předložení vnitrostátního programu nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem. Schválenou koncepcí totiž měly jednotlivé země předložit do 23. srpna 2015. Zatím však v tuzemsku teprve probíhá [proces hodnocení dopadů na životní prostředí](#). Důvody zpoždění je třeba hledat na Ministerstvu průmyslu a obchodu - přestože koncepce byla napsána již v roce 2013, vláda ji vzala na vědomí až na konci roku 2014 a teprve v květnu 2017 bylo zveřejněno hodnocení dopadů na životní prostředí.

Calla, ale i řada dalších připomínkových požadují vrácení k přepracování. Ministerstvo totiž v příkrém rozporu s požadavky ministerstva životního prostředí odmítlo zpracovat a vyhodnotit další možné varianty nakládání s radioaktivním odpadem. Znemožnilo tak odborníkům i veřejnosti diskutovat např. o možnosti prodlouženého skladování v zabezpečených povrchových skladech, kde je možné (na rozdíl od hlubinné varianty) kontrolovat neporušenost ochranných obalů. Není možné porovnat ani variantu umožňující snadné vynětí a využití části odpadu v případě technologického pokroku či variantu spolupráce na mezinárodním řešení.

Hodnocený návrh koncepce navíc zastaral. Některé navržené cíle již měly být splněny v roce 2014 či 2015, jiné ztratily smysl. Například Pracovní skupina pro dialog o úložišti, s níž koncepce počítá, již přestala existovat. Harmonogram pro výběr místa pro finální uložení vysoceradioaktivních odpadů se také dostal do nerealistické podoby - všechny práce, které nabraly letitá zpoždění, by nyní měla Správa úložišť stihnout v průběhu pouhých sedmi let.

Tlak Evropské komise na urychlené předložení české koncepce by neměl být na úkor řádného procesu hodnocení dopadů na životní prostředí. Ten zůstává nevyužitou příležitostí pro potřebnou celospolečenskou debatu o problému vyhořelého jaderného paliva a různých možnostech jeho řešení.

Edvard Sequens

Jak Jižní Australané zavrhlí úložiště pro mezinárodní vysoceaktivní odpad

V listopadu 2016 dvě třetiny z třístapadesáti členné Občanské poroty státu Jižní Austrálie hlasovaly pro odmítnutí plánů na dovoz obrovského množství vysoko aktivního odpadu z celého světa s podnikatelským záměrem udělat z tohoto projektu výdělečný byznys. Všeobecně se předpokládalo, že porota založená a financovaná vládou bude loajálně hájit její zájem na prosazení hlubinného úložiště. Avšak nakonec místo „ano“ hlasovala porota „ne - za žádných okolností“.

Výsledek hlasování poroty podpořila Strana zelených a Liberální strana. Po měsících nejistoty se na přelomu května a června 2017 vyjádřil už i premiér Jay Weatherill z Labouristické strany proti projektu, když použil výroky jako: „plány na úložiště jsou odepsané“, neexistuje pro ně „žádná příležitost v dohledné době“ a „nejsou něco, s čím by Labouristická strana pokročila“.

Pravděpodobně k formulaci výroků pomohly výsledky celonárodního konzultačního procesu vedeného vládou, kdy z více než 6 000 obyvatel Jižní Austrálie bylo 53 % proti návrhu a 31 % pro úložiště. A v průzkumu veřejného mínění v listopadu 2016 na zakázku týdeníku Sunday Mail jen 35 % obyvatel z 1 298 respondentů podpořilo plány na jadernou skládku.

Ekonomická analýza na vodě

Nesouhlas poroty pramenil především z nedůvěry k ekonomické analýze plánů na radioaktivní skládku. Královská komise pro jaderný palivový cyklus (NFCRC), která

byla ustanovená v únoru 2015 a reprezentují ji převážně zastánci jaderné energie, vypracovala analýzu v květnu 2016. V analýze navrhla dovézt 138 tisíc tun vysoko aktivního odpadu (vyhořelého jaderného paliva z jaderných elektráren) a 390 tisíc m³ středně aktivního odpadu za finanční odměnu. Poté vláda Jižní Austrálie odstartovala kampaň na podporu plánu a ustavila výše zmiňovanou Občanskou porotu reprezentující veřejnost Jižní Austrálie.

Výroky předložené ve zprávě Královské komise byly přezkoumány odborníky z americké expertní skupiny Nuclear Economics Consulting Group (NECG), která byla pověřena výborem „Joint Select Committee“ Parlamentu Jižní Austrálie. Z přezkumu NECG vyplynulo, že projekt na dovoz odpadů by mohl za určitých předpokladů být ziskový - avšak zpráva NFCRC vyvolávala vážné otázky ohledně většiny těchto předpokladů.

Podle NECG ekonomická analýza Královské komise nepřihlíží k důležitým otázkám, které „mají značný vážný potenciál na nepříznivé ovlivnění projektu a jeho obchodních výsledků“; vidí předpoklady o ceně „příliš optimisticky“ a v takovém případě je „ziskovost projektu vážně ohrožena“; pravděpodobně významně podhodnocuje 25 % nákladů zaviněných zpožděním a neopodstatněně předpokládá, že projekt pokryje 50 % dostupného trhu.

Ke zprávě NFCRC se vyjádřili také další experti. Ekonomka Prof. Barbara Pocock z University of South Australia řekla: „Všichni ekonomové, kteří se k analýze v této zprávě vyjádřili, kritizovali skutečnost, že se jedná o situaci, kdy se autoři odkazují pouze na jeden zdroj informací. Není to kritická analýza, která by byla posouzená nezávislými experty.“ A Profesor Richard Blandy, ekonom z Adelaide University, uvedl: „Předpovídaná ziskovost navrhovaného jaderného úložiště vychází z vysoce optimistických předpokladů. Taková skládka by mohla snadno ztratit peníze místo toho, aby se z ní stal zlatý důl.“

Čára přes rozpočet

K vypracování své analýzy použila Královská komise předpoklad, že by byly importovány desítky tisíc tun vysoce aktivního jaderného odpadu ještě před začátkem stavebních prací na hlubinném úložišti. A aby se vyhnula jakýmkoli obavám z nesplacení peněz na konstrukci úložiště, vykreslila vyhlídky na zákazníky, kteří by financovali jeho konstrukci i náklady na infrastrukturu.

Ale na konci roku 2016 se jaderně-energetické společnosti na Tchaj-wanu – považovaném za jednu z

nejslibnějších potenciálních zákaznických zemí – jasně vyslovily, že nebudou platit ani cent na vybudování skladovací a likvidační infrastruktury v Jižní Austrálii a nezvažují vývoz jaderného odpadu do zahraničí do té doby, než bude úložiště postaveno a v provozu.

Originál článku: autor Jim Green – editor zpravodaje Nuclear Monitor; publikováno ve WISE Nuclear Monitor, 29. června 2017, č. 846 (redakčně upraveno), přeložila Olga Kališová

Správa úložišť - naše společná nepředvídatelná budoucnost

Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), která hledá místo pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, se rozhodla pokračovat v tradici popírání svých dříve vydaných slibů a prohlášení. Způsobila tak prohloubení nejistoty mezi samosprávami a obyvateli obcí, na jejichž území hledá místo pro hlubinné úložiště vysoceradioaktivních odpadů. Starostům oznámila, že zadala [výběrové řízení na provedení geofyzikálních prací ve všech lokalitách](#). Tedy prací, kvůli nimž byla na roky 2015-2016 stanovena průzkumná území pro geologické práce. Protože je však SÚRAO nevládlo zrealizovat, nyní začalo účelově tvrdit, že již nejde o průzkumy, ale jen o výzkumy, pro které průzkumná území nepotřebuje.

„Do průzkumů jen se souhlasem obcí“, „do průzkumů všude navzdory názoru obcí“, „průzkumy jen na dvou vstřícných lokalitách“, „průzkumy na všech sedmi lokalitách“, „průzkumná území jsou naprosto nezbytná pro výběr lokalit“, „průzkumná území pro výběr lokalit nepotřebujeme“ ... jen výběr ze zásadních názorových obrátů zodpovědných státních úřadů za posledních několik let ukazuje na naprosto chaotický postup, kdy se nelze spolehnout na nic a přitom jde o budoucnost řady generací v našich obcích. Zvláště pak znepokojující je, že frekvence těchto názorových zvrátů se začíná rychle zvyšovat.

Pro běžného občana je obtížné vyznat se v situaci. Nedůvěru ve starosty a aktivní spolky se pak snaží Správa úložišť vzbudit útočným stylem inzerátů, v nichž začala pomlouvat své kritiky a obviňovat je z demagogie a lži a to i na základě podsunutých tvrzení. Na reklamu letos hodlá vydat 2,9 milionu korun.

Hlubinné úložiště vysoceradioaktivních odpadů je stavba, která negativně dopadne na život v regionu již během desítek let trvající přípravy, dalších sto let přibude zavážení nebezpečných radioaktivních odpadů a i po uzavření bude v podzemí uložený odpad nebezpečný ještě statisíce let. Poctivý, neuspěchaný a předvídatelný postup zodpovědných státních organizací by měl být základem pro získání porozumění dotčených obcí. Dnes ho nevidíme.

Jiří Popelka, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „Na stanoviska a prohlášení Správy úložišť se můžeme spolehnout, ale jen, že budou brzy popřena. Těžko pak věřit lidem, kteří každou chvíli říkají něco jiného, jak se jim to zrovna hodí.“

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 22 obcí a měst a 12 spolků za účelem prosazování takového způsobu hledání řešení problému vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů, který bude otevřený, průhledný a v němž obce a veřejnost budou mít zákony dostatečně garantované možnosti hájit své oprávněné zájmy. Více na www.platformaprotiulozisti.cz.

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Zpravodaj "Jaderný odpad" - 1/2017

Další vydání občasníku JADERNÝ ODPAD, který vydává Calla a Hnutí DUHA, přináší nezávislé informace o problému, který ovlivní budoucnost naší i mnoha generací dalších. Správa úložišť se ocitá v úzkých, přišla o průzkumná území a možnost provést geologické práce pro výběr lokalit do etapy s hlubokými vrty tak, jak plánovala. Vláda odmítla připravený návrh zákona o posílení práv obcí a zodpovědná ministerstva se zaťatě brání posoudit bytí i jen teoreticky jiné možnosti nakládání se zářícími odpady, než je definitivní schování do zemských hlubin. Vůči tomu stojí aktivita samospráv, spolků a dalších lidí a to nejen těch sdružených v Platformě proti hlubinnému úložišti. [Přečtěte si o nich.](#)

V čísle najdete také rozhovor se zástupci Švédské organizace Milkas o zkušenostech s postupem k úložišti v jejich zemi a informace o dění kolem jaderných odpadů ve Francii, USA či Velké Británii.

Working Paper on possible terrorist threats and necessary nuclear security measures for NPPs and interim storages

V uplynulých letech se nezávislí odborníci, nevládní organizace a vlády začaly zaměřovat na terorismus ve spojení s jadernou bezpečností. V hodnocení vlivů na životní prostředí (EIA) jaderných elektráren a skladů jaderného odpadu stále není běžné, že by byly zahrnuty informace o zabezpečení proti teroristickým útokům. Ale zejména staré jaderné elektrárny nebo skladovací zařízení nejsou navrženy proti teroristickým útokům. Tudíž v případě prodloužení jejich životnosti je toto téma obzvlášť důležité. Tento [Working Paper on possible terrorist threats and necessary nuclear security measures for NPPs and interim storages](#) může být využit k přípravě vstupů pro budoucí účast v procesu EIA, stejně jako pro práci s médii. Vypracovala jej Oda Becker, nezávislá odbornice na jadernou bezpečnost.

Sněmovna poslala klimatickou dohodu z Paříže do dalšího projednávání

Poslanci a poslankyně projednali v prvním čtení ratifikaci přelomové dohody o ochraně klimatu z Paříže. Konečně tak prorazili blokádu ze strany poslanců ODS. Nyní jde tedy na stůl sněmovním výborům a poté se vrátí k definitivnímu rozhodnutí o souhlasu s ratifikací na plénu Sněmovny. Dohoda byla za účasti ČR schválena v prosinci 2015 a vešla globálně v platnost v listopadu 2016.

Podobně jako v USA, kde města a firmy vzdorují rozhodnutí prezidenta Trumpa odejít z Pařížské dohody, také v České republice sílí hlas zdola žádající konkrétní kroky proti nebezpečné změně klimatu a pro

modernizaci domácí ekonomiky. Například devadesát obcí, kde žije čtvrtina obyvatel České republiky, se nedávno zapojilo do symbolické akce na ochranu klimatu Hodina Země.

S ratifikací dohody souhlasila vláda již před 10 měsíci a před čtvrtrokiem ji odsouhlasil Senát. Ze zemí EU dohodu dosud neratifikovalo kromě ČR pouze Nizozemí, tam však jde pouze o technické a termínové důvody. Česká republika by se ratifikací dohody připojila k hlavnímu

trendu světové ochrany klimatu a moderní ekonomiky. Podle studie, kterou si nechalo vypracovat Ministerstvo životního prostředí, by bylo snížení emisí o více než 80 % v příštích třech desítkách let ekonomicky výhodné, posílilo by zaměstnanost v energetice i energetickou bezpečnost země. Podle návazné studie think-tanku IDEA je možné tohoto snížení emisí dosáhnout i bez výstavby nových bloků. Když navíc stát na výstavbu nebude tlačit, ale nechá rozhodnutí na trhu, bude snížení emisí levnější.

Klára Sutlovičová z analytického centra Glopolis řekla: „Každý z našich sousedních států již Pařížskou dohodu ratifikoval a v Bruselu se právě dojednává důležitá legislativa k jejímu plnění. Zatímco se poslanci nesmyslně handrkují, jinde se už přijímají konkrétní opatření. Dnešní projednání dohody ve sněmovně a její postoupení výborům nicméně dává šanci soustředit se na další kroky a ujíždějící vlak ještě chytit.“

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, řekl: „Sláva. Trapné divadlo v podání poslanců ODS má konečně pauzu. Ale čeká nás druhé čtení, kde se může opakovat. Hrozba mezinárodní ostudy však není tak důležitá jako fakt, že v Parlamentu sedí poslanci, kteří fanaticky brání, aby se zlepšovalo zdraví lidí a usilují o zpomalení modernizaci ekonomiky. Naštěstí marně. V tomto ohledu má na hlavě máslo spíše vláda, která zaspala v prosazování rozvoje občanských a obecních obnovitelných zdrojů či zavírání uhelných elektráren.“

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace ČR, řekl: „Kdyby Česká republika přistupovala ke každé mezinárodní smlouvě tak laxním způsobem jako k Pařížské klimatické dohodě, asi by nikdy žádnou neschválila a ocitla by se v mezinárodní izolaci. Už teď kvůli nesmyslným obstrukcím vypadáme jako černá ovce Evropy či jako nedůvěryhodný partner pro vyjednávání. Opravdu chceme být na mezinárodní scéně za exoty, kteří nejsou schopni ratifikovat smlouvu, na jejíž přípravě se sami podíleli?“

Barbora Urbanová z Centra pro dopravu a energetiku řekla: „Ratifikací dohody se Česká republika připojí k zemím, které se staví čelem k problému klimatické změny. Pařížská klimatická dohoda je zásadní dokument, jehož dopad ovšem závisí na konkrétních krocích vlád a rychlosti, s níž dokážou přežít na čistou ekonomiku. Uvítali bychom, kdyby Česká republika byla v této oblasti spíše průkopníkem než zpátečníkem.“

Jan Koubek Kejzlar, ředitel CARE Česká republika, řekl: „Skoro symbolicky se Česká republika hlásí ke klimatické dohodě v období střídání letního sucha a silných dešťů. Podílet se na hledání východisek ze současných krizí, které doslova ohrožují životy v některých regionech světa, je konečně krok správným směrem. Prospěje jak naší zemi, tak společnému úsilí v reakci na změny klimatu.“

Edvard Sequens z Calla - Sdružení pro záchranu prostředí doplnil: „Snížit emise skleníkových plynů v potřebné míře dokážeme i bez jaderné energetiky. Jen najít odvahu pro zásadní transformaci naší energetiky a důsledné využití potenciálů v energetických úsporách, obnovitelných zdrojích, ale také nutné změny v oblasti odpadového hospodářství či dopravy.“

Společná tisková zpráva ekologických organizací

Unikátní mapa ukazuje, kam na výlet za netopýry

Nová interaktivní mapa České společnosti pro ochranu netopýrů přináší tipy na výlety, kde se lidé mohou přímo na místě dozvědět zajímavosti o tajemných létajících savcích. Do projektu se zatím zapojilo více než 30 turisticky přístupných památek, které netopýrům poskytují úkryty na půdách, ve zdech či sklepích. Pokud některou z nich navštívíte, seznámíte se s netopýry blíže prostřednictvím výkladu průvodců, pracovních listů a dalších aktivit.

Unikátní netopýří mapa vzniká v rámci projektu „Na půdě, tam to žije – aneb poznejte tajemný svět netopýrů“, který finančně podpořilo SFŽP ČR a MŽP.

Hlavním cílem projektu je zlepšit ochranu netopýrů vázaných na úkryty v lidských stavbách prostřednictvím osvěty široké veřejnosti.

„Pro tento účel se snažíme využít potenciál turisticky atraktivních lokalit, zejména hradů, zámků a dalších památek. Tyto stavby jsou pozoruhodné nejen z hlediska historického, ale často jsou zároveň velmi významné i z hlediska ochrany netopýrů. V jejich půdních prostorách se mohou nacházet úkryty letních reprodukčních kolonií, ve sklepeních mohou netopýři zimovat nebo zde probíhají jejich podzimní námluvy, v okolních parcích zase nacházejí vhodná potravní stanoviště či úkryty ve starých stromech,“ vysvětluje koordinátorka projektu Eva Cepáková. *„O tom však většina návštěvníků nic netuší. Proto jsme pro ně nyní ve spolupráci s kastelány a majiteli památek připravili různé aktivity, jejichž prostřednictvím se mohou dozvědět více o životě, ohrožení, ale i možnostech ochrany těchto zajímavých savců. Děti i dospělí získají nové znalosti při řešení různých úkolů a kvízů v pracovních listech, na některých místech jsou informace začleněny také do výkladu průvodců. Na třech lokalitách byly zřízeny netopýří videopozorovatelný, jejichž prostřednictvím mohou lidé nahlédnout v přímém přenosu do života zdejších letních kolonií.“*

V průběhu prázdnin je v plánu také spuštění nové geocachingové hry a na přelomu srpna a září na řadě míst proběhnou celovečerní osvětové akce v rámci tradiční Mezinárodní noci pro netopýry. Do projektu se zatím zapojilo přes 30 objektů, další postupně přibývají. Jejich přehled najdou zájemci na projektovém webu napude.sousednetopyr.cz.

„Jednotlivé lokality jsou zde zaneseny v interaktivní mapě, ke každé lokalitě je připojen krátký článek s tipem na výlet. V něm se lidé dozvědí, proč je daný hrad či zámek pro netopýry významný a jaké osvětové aktivity jsou zde pro návštěvníky nachystány,“ doplňuje Cepáková.

Na webových stránkách je možné najít i další zajímavosti o životě netopýrů včetně on-line přenosu z letní kolonie netopýrů velkých a doprovodného netopýřího deníku, přehled akcí pro veřejnost, ale i náměty na to, jak přispět k ochraně těchto živočichů a zapojit se do akce „Náš souseď je netopýr“. Ke stažení jsou zde také jednotlivé pracovní listy – pokud si tedy naplánujete rodinný výlet na některou z netopýřích památek, můžete si společně s dětmi a netopýry hrát již během cesty.

Tisková zpráva ČESON

Zateplování netrápí jen rorýse, ale i velké množství dalších druhů

Za barevnými fasádami paneláků už touto dobou rorýsi pilně krmí svá mláďata. Tito obratní a neúnavní letci, kteří mají mezi lidmi řadu fanoušků, fungují jako deštníkový druh – vyslanci všech dalších živočišných druhů, které pro hnízdění nebo odpočinek také využívají lidské stavby. Právě těsná blízkost lidí se však může stát osudnou nejen rorýsům, ale například také jiříčkám, kavkám nebo silně ohroženým sýčkům, nemluvě o netopýrech. Ani na tyto druhy a na bezpečí jejich hnízd a úkrytů bychom při stavebních pracích neměli zapomínat.

Pro mnohé obyvatele sídlišť je rorýsí pískání symbolem léta. Rorýsi se u nás totiž zdržují krátce, pouze v období hnízdění, které probíhá od května do července. Za několik posledních let se ale počty těchto milých společníků lidí dramaticky snížily. Hlavní příčinou je všudypřítomné zateplování, které sice šetří energie, ale pokud je nevhodně provedeno, ničí jedno rorýsí hnízdiště za druhým. V případě, že stavební práce zaskočí rorýse na hnízdě, jsou zadrženi jedinci odsouzeni k jisté smrti.

Jen v Praze byla za několik let zateplováním zdecimována populace rorýsů téměř na polovinu původní velikosti! Proto je nyní v období hnízdění rorýsů (od 20. dubna do 10. srpna) zakázáno provádět práce v okruhu 5 metrů nebo 2 nejbližších poschodí od rorýsích hnízd.

A jak je to v období mimo hnízdní sezónu? Lidé by neměli zapomínat, že kromě přímého zničení hnízda hrozí ptákům i úplná ztráta místa vhodného pro hnízdění. Například rorýs si vhodnou náhradu za oblíbenou dutinu pod plochou střechou nebo v podkroví bude hledat velmi těžko a na zmařené hnízdiště se bude vracet i několik let. Jiříčkám může kromě stavebních prací v době hnízdění znepríjemnit život i pouhá změna povrchu fasády. Nové nátěry totiž mohou mít nižší přilnavost a jiříčkám tak může rozestavěné hnízdo nebo hnízdo s rostoucími mláďaty spadnout.

Vedle známých opeřených sousedů lidí – rorýsů, vlaštovek nebo jiříček, bychom měli myslet i na další ptačí druhy, které často využívají příležitosti, které nabízí lidská obydlí. Například naše nejhroženější sova – sýček obecný, si v posledních místech výskytu také občas vybere dutinu ve fasádě domu. Pod jednou střechou s námi ale mohou žít i ohrožené kavky, rehci, špačci, vrabci, sýkory nebo lejskové. Méně nápadní netopýři sice mezi ptáky nepatří, jsou to savci, ale naši pozornost a ochranu si také zaslouží. Pro ně představují naše sídla celoročně důležitý prostor pro bezpečný úkryt, pro péči o mláďata i zimování.

Tisková zpráva ČSO

Smrt čápat vyvolala vlnu emocí

Deštivé počasí na konci června zapříčinilo úhyn posledního mláděte čápů na hnízdě v Dubném. Jistě nebylo jediné, ale je zde webkamera a o něm se mluví. U tohoto páru se tak navíc letos stalo již podruhé – o to větší vlnu lítosti mezi lidmi jeho smrt vyvolala. Nepříznivé počasí je nejčastější příčinou úhynu čápích mláďat. Další zahynou při vylétnutí z hnízda na sloupech elektrického vedení, otravou, na tahu, kdy jsou i loveni, atd.

„I mě je líto mláďat, která uhynula v Dubném a pravděpodobně i na dalších hnízdech,“ uvádí Gabriela Dobruská z České společnosti ornitologické (ČSO). „Dovedu proto pochopit každého, kdo se ptá: Proč se něco neudělalo?“ Není to ale tak jednoduché. Vedoucí Skupiny pro výzkum brodivých ptáků při ČSO Stanislav Chvapil uvádí, že až 50% mláďat se nedožije z různých příčin prvního roku života a po nich nikdo netruchlí. Současné moderní technologie nám umožnily nahlédnout do tajů rozmnožování čápů, které dříve zůstávalo skryté před našimi zraky. „Při kontrole hnízda v Borovanech jsme našli tři mrtvá mláďata, mezi nimi jedno živé. Uhynula postupně, byla v různém stádiu rozkladu,“ říká Stanislav Chvapil. „Není známo, na co zemřela, možná jim byla postupně přinášena otrávená potrava.“ Nikdo o nich nevěděl, nikdo to neřešil. Proč není lidem líto těchto mláďat nebo těch, která měla nekrotizované nohy z omotaných provázků? Protože o nich nikdo neví...

Kamera je každým rokem víc a víc. Za kameru zodpovídá provozovatel. Tím, že ji umístí, staví se do situace, kdy buď nechá lidem ukázat přirozený průběh hnízdění i s těmi špatnými stránkami (i s tím, že sám za to může být veřejností odsouzen) nebo ne. Pokud má skutečné obavy o osud mláďete a nechce se vystavit reakci lidí, která se právě rozhořela v Dubném, volá záchranou stanicí. Ta řeší pomoc jednotlivým ptákům a pozná, zdali ji v konkrétním případě potřebují. Tím ale už zasáhne do přirozeného průběhu hnízdění. Máme na to právo? Neměli bychom se snažit pomáhat tam, kde jsme něco pokazili? S přibývajícými kamerami bude takovýchto mláďat přibývat. Záchrané stanice mají plné ruce práce s ptáky, kteří se spálili na drátech nebo narazili do skla. Jaká je jejich kapacita?

„Nepodporujeme preventivní odebrání ptáků do záchraných stanic,“ uvádí Lucie Hošková z České společnosti ornitologické. Není na člověku, aby zasahoval do přirozeného průběhu hnízdění volně žijících zvířat. Navíc zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny to zakazuje. Ptáci naši pomoc potřebují, ale směřujme síly tam,

kde napáchal škody člověk a kde to často nevidíme. V naší silně urbanizované krajině plné nebezpečí, která na ptáky číhá, s intenzivním zemědělstvím, které bere potravu nejen ptákům.

Až skončí deště, vydejte se k čapím hnízdům. Buďte připraveni, že i tam, kde mláďata ještě minulý týden byla, už být nemusí. Pomozte nám zjistit, kolik mláďat přežije do dospělosti. Zadejte svá pozorování na cap.birdlife.cz a myslte při tom na to, že ztráty na mláďatech vlivem počasí byly, jsou a budou naprosto přirozenou součástí čapího života.

Tisková zpráva ČSO

Lidé stojí o zastávky bezpečné pro ně i pro ptáky

Ornitologové se radují z rostoucího počtu případů, kdy lidé nebo instituce zabezpečili zastávky a další plochy, na kterých se zabíjeli ptáci. Lidé také aktivně upozorňují na nebezpečné zastávky hromadné dopravy pomocí speciální webové aplikace zastavky.birdlife.cz. Průhledné skleněné plochy mají na svědomí jen u nás statisíce ptáků za rok. Až příliš často je na podobných plochách nalepená pouze jedna silueta dravce, která ptáky neodradí, a sklo tak zabíjí dál. Co skutečně funguje, je hustý polep, kterým bylo

zabezpečeno již 21 míst.

„Letošní jaro přineslo rekordní množství případů brutálních útoků lidí na ptáky. O to více potěší solidarita a zájem veřejnosti o bezpečnost ptáků v lidských sídlech,“ konstatuje Zbyněk Janoška z ČSO. Například v Berouně inicioval zabezpečení autobusového nádraží samotný místní úřad. Desítky metrů skleněných ploch, na kterých se zabíjeli ptáci, pokryl pro kolemjdoucí nenápadný vzor, který ale ptáky jasně upozorňuje na překážku, které je potřeba se vyhnout.

Další ukázkou aktivního přístupu úřadů bylo zabezpečení autobusové zastávky v Boskovicích. Po stížnosti občanů město zabezpečilo zastávku vylepením několika černých siluet – tedy způsobem, který je nedostatečný a který se Česká společnost ornitologická snaží jednou pro vždy vymýtit. „Poté, co jsme úřad upozornili, že polep je neefektivní, město dokoupilo siluety a vzor zahustilo, takže nyní je zastávka mnohem bezpečnější,“ oceňuje přístup úřadu Janoška.

Jak ukazuje zapojení škol a spolků v Oldřichovicích na Zlínsku a ve Vraném nad Vltavou, ze zabezpečování zastávek lze udělat zábavnou a poučnou hru pro děti. Nebezpečné plochy ale nejsou pouze na zastávkách. V Podbřezí u Dobrušky se ptáci zabíjeli o sklo telefonní budky. To už je ale minulostí. Na Den Země budku polepila organizace A Rocha.

„Děkujeme všem, kdo se zapojili do zabezpečení skleněných ploch proti střetům s ptáky. Pokud lidé vědí o dalších místech, která je potřeba zabezpečit nebo k tomu už došlo, podělte se o to s námi na facebooku, twitteru nebo nám jednoduše napište,“ vyzývá závěrem Janoška.

Tisková zpráva ČSO

Lidé stojí o zastávky bezpečné pro ně i pro ptáky

Ornitologové se radují z rostoucího počtu případů, kdy lidé nebo instituce zabezpečili zastávky a další plochy, na kterých se zabíjeli ptáci. Lidé také aktivně upozorňují na nebezpečné zastávky hromadné dopravy pomocí speciální webové aplikace zastavky.birdlife.cz. Průhledné skleněné plochy mají na svědomí jen u nás statisíce ptáků za rok. Až příliš často je na podobných plochách nalepená pouze jedna silueta dravce, která ptáky neodradí, a sklo tak zabíjí dál. Co skutečně funguje, je hustý polep, kterým bylo zabezpečeno již 21 míst.

„Letošní jaro přineslo rekordní množství případů brutálních útoků lidí na ptáky. O to více potěší solidarita a zájem veřejnosti o bezpečnost ptáků v lidských sídlech,“ konstatuje Zbyněk Janoška z ČSO. Například v Berouně inicioval zabezpečení autobusového nádraží samotný místní úřad. Desítky metrů skleněných ploch, na kterých se zabíjeli ptáci, pokryl pro kolemjdoucí nenápadný vzor, který ale ptáky jasně upozorňuje na překážku, které je potřeba se vyhnout.

Další ukázkou aktivního přístupu úřadů bylo zabezpečení autobusové zastávky v Boskovicích. Po stížnosti občanů město zabezpečilo zastávku vylepením několika černých siluet – tedy způsobem, který je nedostatečný a který se Česká společnost ornitologická snaží jednou pro vždy vymýtit. „Poté, co jsme úřad upozornili, že polep je neefektivní, město dokoupilo siluety a vzor zahustilo, takže nyní je zastávka mnohem

bezpečnější," oceňuje přístup úřadu Janoška.

Jak ukazuje zapojení škol a spolků v Oldřichovicích na Zlínsku a ve Vraném nad Vltavou, ze zabezpečování zastávek lze udělat zábavnou a poučnou hru pro děti. Nebezpečné plochy ale nejsou pouze na zastávkách. V Podbřezí u Dobrušky se ptáci zabíjeli o sklo telefonní budky. To už je ale minulostí. Na Den Země budku polepila organizace A Rocha.

„Děkujeme všem, kdo se zapojili do zabezpečení skleněných ploch proti střetům s ptáky. Pokud lidé vědí o dalších místech, která je potřeba zabezpečit nebo k tomu už došlo, podělte se o to s námi na facebooku, twitteru nebo nám jednoduše napište,“ vyzývá závěrem Janoška.

Tisková zpráva ČSO

Tragický rok pro kriticky ohrožené losy evropské – za pouhé čtyři měsíce tři zvířata nepřežila střet s auty

První půlrok letošního roku je pro ohrožené druhy zvířat žijících na Šumavě jedním slovem tragický. Srážku s automobilem na Šumavě a v Pošumaví za těch sedm měsíců nepřežili tři losi evropsí a rys ostrovid. Ve dvou případech je situace o to tragičtější, že se jednalo o usmrcení kojících samic a tak je velmi pravděpodobné, že uhynou i jejich mláďata. Na konci června došlo ke střetu automobilu a kojící rysice na trase mezi Vimperkem a Volyní, v polovině července zase řidič osobního automobilu nedokázal zabránit střetu se samicí losa evropského nedaleko Frymburku u Lipna.

„To už byla třetí losice, která letos nepřežila srážku s automobilem. V prvním případě se jednalo o mladou samicí losa, která byla sražena na pravé straně Lipna v polovině března. Druhá losice byla sražena v polovině června u obce Studánky za Vyším Brodem. Třetí letošní nehoda, při které uhynul los, se stala o měsíc později na levé straně Lipenské přehrady. To se jednalo o samicí,“ vypočítává smutnou bilanci Jan Mokří z Odboru ochrany přírody Správy Národního parku Šumava. *„Pokud se navíc jedná o úmrtí kojící samice, je to o dost horší, protože velmi pravděpodobně nepřežijí ani její mláďata. A když odhadujeme početnost stáda losů evropských na Lipensku okolo dvaceti kusů, tak s každým takto uhynulým zvířetem se možnost udržení této malé populace razantně snižuje,“* dodává.

Při těchto letošních nehodách naštěstí nedošlo ke zranění osob, ale právě srážka s jedním z největších evropských savců znamená vysoké riziko i pro posádku vozidla.

Takové negativní statistiky, jako v případě losa, vedou Správy národních parků Šumava a Bavorský les i v případě populace rysa ostrovida. Kromě červnové události, kdy došlo ke srážce se samicí rysa na trase mezi Vimperkem a Volyní byl letos na přelomu února a března sražen rys v Bavorsku nedaleko Frauenau.

„Je to opravdu velmi smutná statistika. Za poslední tři roky takových událostí přibývá. V roce 2014 se pracovníci Správy NP Šumava dozvěděli o dvou dopravních nehodách, při kterých došlo k usmrcení rysů. V roce 2015 to byly čtyři nehody a loni došlo také ke čtyřem takovým nehodám. Mimo to jsme loni našli také jednoho upytlačeného rysa na hranici mezi CHKO a národním parkem, ale i když jsme věc předali policii a ta provedla balistickou analýzu zbytku střel, pytláka se nepodařilo dohledat,“ připomíná zooložka Správy NP Šumava Elisa Belotti. *„Rysí populace tady na Šumavě a v*

širokém okolí je přitom velmi křehká. Šedesát až osmdesát dospělých jedinců nedává úplnou záruku bezproblémového přežití a každá ztráta byt' jediné kočky je velkým zásahem do této populace," dodává.

Čas od času se na silnicích najdou i další sražené chráněné druhy jako je vydra říční, bobr evropský, pušтік bělavý, jeřábek lesní. Příčin stále častějších střetů s chráněnými druhy může být několik, určité je to i nárůst automobilové dopravy spojený se zvyšujícím se turistickým ruchem na Šumavě.

„Svojí roli hraje i rychlost aut a určitá míra nepozornosti řidičů. K některým nehodám by určitě nedošlo, pokud by řidiči trochu ubrali plyn, více se věnovali řízení a sledovali i dění kolem sebe, hlavně v ranních a večerních hodinách. Navíc v těchto týdnech začíná srnčí říje a tak se dá očekávat zvýšený pohyb této zvěře po silnicích nejen na Šumavě. A je potřeba mít na paměti jednu věc, nehoda se zvěří nemusí skončit špatně jen pro zvíře samotné, ale i pro posádku vozu. Proto prosíme všechny řidiče, kteří míří na Šumavu, aby toto všechno měli na paměti,“ apeluje mluvčí Správy Národního parku Šumava Jan Dvořák.

Tisková zpráva Správy NP Šumava

Kontaminace rtutí stojí miliardy korun ročně

Jedná-li se o lidské zdraví, jdou peníze stranou a jeho hodnota je nevyčíslitelná. Pokud ale hovoříme o celých komunitách, jejichž zdraví je ohroženo kontaminací rtutí, můžeme se o vyčíslení ztrát pokusit. Výsledky takového výpočtu jasně potvrzují, že i z čistě ekonomického hlediska se vyplatí řešit tento ekologický problém co nejrychleji a nejdůsledněji. Z mezinárodní studie, kterou zveřejnil renomovaný vědecký časopis *The Journal of Environmental Management*, vyplývá, že roční ekonomické ztráty, dopadající na zkoumané komunity, které čelí znečištění rtutí, dosahují 77-130 milionů amerických dolarů, to znamená až 3 miliardy korun. Většinou jde navíc o rozvojové země, pro které jsou tyto ztráty ještě bolestivější. Čísla se přitom vztahují pouze k 17 komunitám zahrnutým do výzkumu. Práce kolektivu autorů pod vedením doktora Leonarda Transanda je vůbec první studií na toto téma uveřejněnou v renomovaném odborném periodiku. Na koordinaci výzkumu se přímo podílela i Arnika. Vyčíslitelné ekonomické ztráty vycházejí z poklesu IQ, které nepopíratelně rtuť při působení na lidský organizmus způsobuje. Autoři studie vyhodnocovali koncentraci rtuti ve vzorcích vlasů 236 lidí ze 17 komunit v 15 zemích světa.

“Výsledky výzkumu ukazují jen špičku ledovce ekonomických ztrát spojených se znečištěním rtutí,“ říká Jindřich Petrlík z Arniky, spoluautor výzkumu. *„Jak se ukázalo, odhadované ztráty se pohybují od 16,400 USD ročně v malé komunitě poblíž opuštěné továrny na chlor a PVC v Albánii až po 54,7 milionů USD v kamerunské Douale, kde se nachází hned několik zdrojů znečištění. Výzkum se sice zaměřoval na rozvojové země, ale nezapomínejme, že i ČR má se rtutí vlastní zkušenosti. Stačí vzpomenout mnohaletou snahu Arniky o to, aby chemičky Spolana Neratovice a Spolchemie Ústí nad Labem upustily od výroby chloru za pomoci rtuti,“* pokračuje Petrlík.

Arnika ve spolupráci se sítí IPEN a Institutem pro výzkum biodiverzity koordinovala sběr vzorků a podílela se i na vytipování komunit, které byly zkoumány. Všichni lidé, kteří výzkumníkům poskytli své vlasy, žijí v blízkosti zdrojů znečištění toxickou rtutí, které pokrývá takzvaná Minamatská úmluva. Tato mezinárodní úmluva zavazuje své signatáře, aby provedli kroky ke zmírnění a zastavení znečištění rtutí a chránili tak lidské zdraví a životní prostředí. Minulý měsíc Minamatskou úmluvu ratifikovala padesátá země

a 16. srpna by se tak konečně měla stát mezinárodním zákonem.

„Za znečištění rtutí platíme vysokou cenu. Minamatská úmluva proto musí být ratifikována a skutečně naplnována, abychom zabránili tragickým dopadům na zdraví a ekonomický potenciál tisíců komunit, jaké jsou představeny ve studii. Rtuť je závažná mezinárodní hrozba pro lidské zdraví a výzkum ukazuje, že navíc zatěžuje i ekonomiku,“ uvádí Joe DiGangi, vědecký a technický poradce mezinárodní sítě IPEN a spoluautor výzkumu.

Celých 61 % účastníků studie mělo ve vlasech hladinu rtuti vyšší než je bezpečná referenční hladina uváděná Americkou agenturou pro ochranu životního prostředí (1 ppm = 1 částice na milion). Podíl lidí s vysokým obsahem rtuti v těle by byl ještě vyšší, pokud by byla použita nižší hodnota 0,58 ppm, která byla navržena ve světle informací poukazujících na škodlivé účinky při nižších množstvích rtuti.

„Tato studie ukazuje důležitost monitorování znečištění rtutí. Je to poprvé, kdy byla provedena globálně koordinovaná a standardizovaná analýza zatížených míst s účelem zjistit závažnost problému. Je důležité pokračovat v monitorovacích aktivitách, abychom zjistili možný dopad na komunity a životní prostředí,“ řekl David Evers, výkonný ředitel Institutu pro výzkum biodiverzity a spoluautor výzkumu.

Studie měřila množství rtuti ve vlasech darovaných lidmi žijícími poblíž malých zlatých dolů a průmyslových provozů. Mezi ty patřily chlorové chemičky, uhelné elektrárny, spalovny odpadů, slévárny, cementárny a kombinované zdroje znečištění rtutí.

Rtuť je škodlivá pro nervovou soustavu, ledviny a kardiovaskulární systém a nejtvrďší účinky má na člověka ve fázi před narozením a během raného dětství. Podle Světové zdravotnické organizace u dětí, které byly před narozením vystaveny působení organické rtuti, způsobuje poškození nervového systému a má vliv na kognitivní myšlení, paměť, pozornost, řeč a jemné pohybové a vizuálně-prostorové schopnosti. Lidé jsou působení rtuti vystaveni hlavně skrze konzumaci kontaminovaných ryb, kontaminované rýže a také přímým vdechováním rtuťových výparů.

Tisková zpráva Arniky (redakčně upraveno)

ZROZENO V KRASCI

Za šetrnou turistikou na jihočeský venkov

Krajská síť environmentálních center Krasec, z. s. začala kampaň Za šetrnou turistikou na jihočeský venkov. Cílem kampaně je nabídnout návštěvníkům Jihočeského kraje tipy na výlety mimo hlavní turistické trasy. Turisté mohou pátrat po neokoukaných výletech za přírodou, krajinou a zdravým životním stylem na webových stránkách www.enviroskop.cz či v mobilní aplikaci Enviroskop.

Enviroskop to je první český průvodce „zelenou“ turistikou. Jedná se o stejnojmenné webové stránky a volně stažitelnou mobilní aplikaci, kde zájemci o šetrné formy cestování najdou několik kategorií výletů s různým tematickým zaměřením včetně udržitelného života, ochrany přírody, přírodních atrakcí pro děti apod.

V rámci této kampaně se zaměříme na představení venkovských lokalit s vazbou ke kultuře. Návštěvníci se mohou těšit nejen na zážitkové stezky interpretující místní dědictví, dílny a akce udržující kulturu starých řemesel či trasy provázející historií různých jihočeských regionů, ale i na přírodní koupání na místech se zajímavým příběhem.

Na romantické koupání uprostřed šumavských lesů zve jeden z nejvýše položených českých rybníků, tj. Křišťanovický rybník. Po vykoupání v čisté vodě mohou výletníci pokračovat k pozůstatkům gotického strážného hradu Hus, ke Kouzelné studánce a dobrodružné povahy kaňonem řeky Blanice až do zaniklé obce Cudrovice.

Další lokality podle svého gusta mohou návštěvníci vyhledávat na uživatelsky přívětivém webu nebo v mobilní aplikaci přímo na mapě, listováním v jednotlivých kategoriích či prostřednictvím řady filtrů. Pravidelnou porci tipů na výlety do všech regionů jižních Čech tým Enviroskopu zveřejňuje několikrát do týdne na své stránce na nejrozšířenější sociální síti.

Webové stránky byly ve finální podobě spuštěny letos koncem dubna. Spuštění Enviroskopu si organizace nadělila k letošním 10. narozeninám. Již 10 let tak Krajská síť environmentálních center Krasec, z. s. rozvíjí ekologickou výchovu a poradenství v Jihočeském kraji. Součástí oslav je i červencová výstava o činnosti sítě včetně Enviroskopu a jejích 17 členských organizací v prostorách Jihočeského kraje v ulici U Zimního stadionu.

Simona Šafarčíková

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Enviroskop na webu www.enviroskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Křišťanovický rybník (lat: 48.9678, lon: 13.9379)

Koupání uprostřed šumavských lesů v jednom z nejvýše položených českých rybníků vás v letních horkých dnech báječně osvěží.

Budete mile překvapeni velmi čistou vodou, která se udržuje po celý rok, protože rybník je napájen ze zdejších rašelinišť. U rybníka najdete udržované travnaté břehy, dno je písčité nebo z drobných kamínků. Na pláži provozují i občerstvení, nedaleko se nachází tábořiště a kemp.

Po vykoupání můžete pokračovat krásným okolím po modré turistické značce směrem na Volary. Asi 400 metrech od rybníka narazíte na Kouzelnou studánku s chutnou vodou a ještě o kilometr dále na pozůstatky gotického strážného hradu Hus z roku 1341, který měl chránit prachatickou větev Zlaté stezky. V roce 1441 byl napaden, zapálen a zbořen, nicméně ještě nyní tu najdete obvodové zdi, příkopy a část věže.

Dobrodružné povahy mohou pokračovat z hradu Hus dále po modré turistické cestě krásným kaňonem řeky Blanice do zaniklé obce Cudrovice, kde si můžete prohlédnout pozůstatky po tamním kostele a místním hřbitově. Místo je zajímavé i tím, že se ve zbořeníštích a porostech kopřiv vyskytuje nebezpečná

invazní rostlina bolševník velkolepý.

Časová náročnost: vycházka k rybníku - 10 min,
vycházka k hradu Hus - 1 h

Povaha terénu: Okolí Křišťanovického rybníka je přístupné po asfaltových komunikacích a cestách, terén je nenáročný, rovinatý. Od rybníka k hradu Hus vede rovná zpevněná polní cesta, avšak v druhé polovině za Kouzelnou studánkou se jedná o náročnou pěšinu vedoucí po kamenech a kořenech včetně prudkých stoupání a klesání.

Dostupnost: Křišťanovický rybník je dostupný autem s parkováním v obci Křišťanovice (600 metrů), z autobusové zastávky Prachatice, rozc. Křišťanovice (2 km). K rybníku je také možné dojít pěšky po modré turistické cestě z Volar (8,5 km), kde existuje vlakové a autobusové spojení.

Vybrali pro vás Jiří Řehounek a Simona Šafarčíková

Nová doba a nové přístupy si vyžadují nové nápady

Projekt Napadyprodomy.cz je specializovaný portál pro všechny, kteří přicházejí s novými nápady a inovacemi, s konkrétním řešením, jak lze zefektivnit, vylepšit či změnit fungování domu, bytu, zahrady či areálu. Projekt „Nápady pro domy“ sdružuje myšlenky pro budoucnost a novátorské nápady vhodné pro inteligentní bydlení, chytré a úsporné domy. Přináší nápady, které jakýmkoliv způsobem vylepší různá zařízení a systémy ve vašem domě, bytě či zahradě.

Hlavním cílem je nejen zpřístupnit inovace a podpořit jejich implementace do praxe, ale zároveň i dosáhnout úspor přírodních zdrojů, což patří v současné době také mezi velmi diskutovaná témata. Zároveň se tento projekt snaží podporovat myšlenky

zdravého a bezpečného bydlení a domů s nulovou spotřebou, a informovat o různých možnostech, jak toho lze docílit.

Příkladově se na webových stránkách otevírají investorům a veřejnosti témata jako: jak účinně a úsporně větrat, snižovat spotřeby vody, účinně a kvalitně svítit, realizovat si odpočinkové místo, jak správně řešit dispoziční řešení domu, tělesa pro dostatek světla, velikosti místností, ideální polohy dveří a oken, jak minimalizovat odpady, recyklovat suroviny apod.

Hledáte jako výrobce / stavebník / projektant v rámci volné kapacity, volných zdrojů nebo zvýšení své konkurenceschopnosti nový projekt? Nebo se chystáte vložit své investice do nové inspirativní myšlenky? Potom jste tady správně. Cílem projektu „Nápady pro domy“ je vytvořit databázi těchto inovativních projektů - projektů, které jsou účinné, úsporné a efektivní pro zdravé a ekologické bydlení. Projekty jsou zde volně k dispozici laické i odborné veřejnosti, jako inspirace pro budoucí rozvoj.

Veškeré nápady jsou průběžně interaktivně hodnoceny dle jejich využitelnosti a přínosnosti. Vidíte zde proto na první pohled, který nápad se zdá autorům i návštěvníkům jako nejzajímavější. Nejlepší nápady jsou každým rokem odměněny a jejich autoři mohou očekávat dojednání případné pracovní schůzky s potenciálními investory.

Navštivte tyto stránky a nechce se inspirovat nápady v oblasti/kategorii, která Vás nejvíce zajímá. Pokud

máte vlastní nápad, který šetří přírodní zdroje nebo řeší úsporné bydlení, neváhejte jej přidat a podělit se o Vaši myšlenku s ostatními uživateli, kterým také nejsou ekologická řešení lhostejná a mají zájem o čisté a chytré prostředí a zdravé bydlení.

V současné době se ještě připravuje rozšíření projektu o interaktivní „Vyhledávač nápadů pro domy“, tento projekt je možné právě nyní podpořit na adrese: <https://www.hithit.com/cs/project/3570/vyhledavac-napadu> .

Za každou podporu si potom dle vlastního zájmu můžete vybrat také odpovídající odměnu.

Stanislav Kovář

ZELENÉ PERLY ZA ROK 2016

Výsledky ankety „Zelená perla roku 2016“

Celkem 95 členů nezávislé Komise ze 107 rozhodlo nejen o vítězi 25. ročníku ankety „Ropák roku 2016“ o antiekoologický čin (osoba, která se prosazováním nějaké stavby či záměru, vydáním rozhodnutí či budováním stavby nejvíce zasloužila o poškození životního prostředí), ale také o výsledcích ankety „Zelená perla roku 2016“. Vítězný výrok poslance Romana Váni jsme Vám přinesli ve 165. čísle Ďáblíka. Nyní si jej můžete doplnit výroky na ostatních místech.

2) Petr Kubala, ředitel Povodí Vltavy, s. p. (176 bodů)

„Ceněné údolí Berounky na Křivoklátsku by se jinak nezměnilo – tedy až na tu hráz.“

(z odpovědi na kritiku některých starostů proti stavbě hráze vysoké 40 metrů na řece Berounce na Křivoklátsku) z článku Přehrada na Křivoklátsku by chránila i Prahu. Údolí by se nezměnilo, až na tu hráz, říká šéf povodí

<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/prehrada-na-krivoklatsku-by-chranila-i-prahu-udoli-by-se-nez/r~ffeba03ce44d11e5a8d7002590604f2e> , 9. 3. 2016

3) Václav Klaus mladší, člen expertního týmu předsedy ODS pro školství (ODS) (143 bodů)

„Mimochodem Pol-Pot by se hodil na školního koordinátora trvale udržitelného environmentálního rozvoje – ty komuny byly zcela zemědělské. Sice tam povraždili asi 2 miliony lidí přitom, no ale – o tom učit zas v dějepisu tolik nemusíme.“

z článku KOMENTÁŘ: Ideologická nalejvárna pro děti – Václav Klaus ml.

<https://www.novinky.cz/komentare/413705-komentar-ideologicka-nalejvarna-pro-deti-vaclav-klaus-ml.html> , 5. 9. 2016

4) Miloš Zeman, prezident ČR (136 bodů)

„Tento zákon nebudu vetovat za předpokladu, že bude dávat široká práva obcím na území parku. Já bych šumavský národní park zrušil. Ale to je radikální stanovisko, které se mi zatím nedaří prosadit.“

z článku Zeman: Šumavský národní park bych zrušil, v Rakousku se vesele lyžuje

http://budejovice.idnes.cz/zeman-v-budejovicich-Orf-/budejovice-zpravy.aspx?c=A160601_134403_budejovice-zpravy_epkub , 1. 6. 2016

5) František Čuba, zastupitel Zlínského kraje a senátor Senátu P ČR (Strana Práv Občanů) (130 bodů)

„A jedním z opatření, jak zadržet potřebnou vodu na našem území, je kanál D-O-L... Kanálem může v době sucha proudit voda z Dunaje proti přirozenému proudu vody v řece Moravě. A to vlastním spádem z Dunaje do Břeclavi a dále je možné vodu čerpat proti proudu zdymadly.“

z článku „Vyprahlá země? Kanál Dunaj-Odra-Labe to změní!

<http://www.idobryden.cz/zpravy/vyprahla-zeme-kanal-dunaj-odra-labe-to-zmeni/a0ed5ade-fccd-11e5-8711-005056ab0011> , 13. 4. 2016

6) Václav Klaus, bývalý prezident ČR (119 bodů)

„Berlín je zvláštní kosmopolitní město, já ho ale nějak necítím a nemusím. Mému pohledu na svět neodpovídá. Je zelené (ideově), je batůžkářské (pro mne je to nešťastný symbol revolučního zvratu šedesátých let), je cyklistické (berlínská rovina tomu nahrává, ale do měst patří auta, nikoli cyklistika), je podivně – svou architekturou – moderní (měl k tomu svou vybombardovaností nadstandardní volný prostor), je tak nějak násilně či chtěně (či „že se to patří“) kulturní v podivném post-modernistickém stylu.“

(dojmy z berlínské přednášky na téma „Masová migrace a budoucnost Evropy“) z článku Na skok v Berlíně

<http://www.klaus.cz/clanky/3988> , 9. 9. 2016

7) Michal Hašek, hejtman Jihomoravského kraje (ČSSD) (91 bodů)

„Problém je, že malé množství extrémistů, neomarxistů, ale i ryzích pragmatiků maskovaných dozelená v různých sdruženích a nyní ve vedení magistrátu nenávidí normální lidi a považují je za škůdce řídící auta.“

z článku Kandidáti na hejtmana: Co je třeba řešit?

Metro-Brno, 21. 9. 2016

8) František Čuba, zastupitel Zlínského kraje a senátor Senátu P ČR (Strana Práv Občanů) (59 bodů)

„Ekonomika je naprosto jednoznačně ve prospěch lodní dopravy. Navíc kanál D-O-L přinese 100 tisíc nových pracovních míst.“

z článku „Vyprahlá země? Kanál Dunaj-Odra-Labe to změní!“

<http://www.idobryden.cz/zpravy/vyprahla-zeme-kanal-dunaj-odra-labe-to-zmeni/a0ed5ade-fccd-11e5-8711-005056ab0011> , 13. 4. 2016

9) Miloš Zeman, prezident ČR (47 bodů)

„Ve vašem kraji řádili a dosud řadí tak zvaní zelení aktivisté, to jsou lidé, kteří podávali jednu žalobu za druhou, když to prohráli, tak se odvolávali, a díky těmto soudním komplikacím tito bojovníci za čistotu ovzduší strpěli, že kamiony na serpentínách přes středohoří čoudí desetkrát víc, než by čoudily na dálnici.“

(tvrzení ze slavnostního otevření dálnice D8-0805 Lovosice – Řehlovice v tunelu Prackovice)

z projevu prezidenta republiky při otevření dálnice D8

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-pri-otevreni-dalnice-d8-13086> , 17. 12. 2016

10) Jan Zahradník, zastupitel Českých Budějovic a poslanec Poslanecké sněmovny P ČR (ODS) (46 bodů)

„Chceme-li mít na Šumavě skutečně divočinu v celé její kráse a také i pestrosti druhů, tak podle mého názoru nám nezbývá než přírodě k tomu pomoci.“

z projevu ke změně zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (tisk 501)

<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/048schuz/s048170.htm> , 1. 7. 2016

11) Jan Váňa, zastupitel Třeboně a zastupitel Jihočeského kraje (ODS) (40 bodů)

„Jako krajského zastupitele mě uráží, když o našem správním celku rozhodují od zeleného, a to doslova, stolu v Praze. Navíc, když se veřejně mluví o úlitbě ministra financí A. Babiše zeleným aktivistům, kdy udělal ministrem životního prostředí šéfa chemiček z Agrofertu, R. Brabce. Dnes se tomu neříká obchod nebo kšeft, to je příliš srozumitelné, říká se tomu anglicky deal. Já vám dám Šumavu – rozuměj zeleným aktivistům) – vy dáte pokoj mým chemičkám.“

z článku Zápas o Šumavu je zápasem o svobodu

<http://www.ods.cz/os.ceske.budejovice/clanek/12373-zapas-o-sumavu-je-zapasem-o-svobodu> , 9. 9. 2016

12) Zbyněk Stanjura, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR (ODS) (36 bodů)

„Proč jste neslyšeli na naše oprávněné výhrady nezvyšovat právo ideologických odpůrců bojkotovat stavby? Na to jste neslyšeli. Já vím, že vám tato hlučná menšina zatleskala. Pan ministr se vyhnul titulu Ropáka roku. Vy byste o něj měl bojovat, pane ministře! Anebo aspoň pan ministr dopravy, jeden z nich by to měl dostat.“

z projevu k informaci ministra dopravy o postupu a stavu přípravy staveb dopravní infrastruktury, které nezískaly výjimku v platnosti posouzení vlivu na životní prostředí (EIA)

<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/049schuz/s049235.htm> , 14. 9. 2016

13) Dan Ťok, ministr dopravy (33 bodů)

„Víte, my se snažíme chránit každý živočišný druh a trochu zapomínáme na člověka.“

(z veřejné besedy o nutnosti postavit jez u Děčína)

z článku FOTO, VIDEO: Referendum o jezu na Labi? Ministr dopravy Ťok by byl pro

http://decinsky.denik.cz/zpravy_region/foto-video-referendum-o-jezu-na-labi-ministr-dopravy-tok-by-byl-pro-20160404.html , 4. 4. 2016

14) Oldřich Bubeníček, hejtman Ústeckého kraje a starosta Bíliny (KSČM) (32 bodů)

„Jednoznačně podporujeme stavbu jezu a odmítáme vyhlásit evropsky významnou lokalitu Porta Bohemica.“

z článku Jez na Labi v Děčíně by mohl stát v roce 2025, míní Ťok

<http://zpravy.e15.cz/byznys/doprava-a-logistika/jez-na-labi-v-decine-by-mohl-stat-v-roce-2025-mini-tok-1285140> , 4. 4. 2016

15) Zdeněk Škromach, senátor Senátu P ČR (ČSSD) (29 bodů)

„Já si velmi vážím stanovisek odborníků, kteří skutečně ekologii rozumí. Na druhé straně vnímám samozřejmě i snahy aktivistů, kteří ale většinou ekologii nerozumí.“

z projevu při projednání petice „NE – ohrožení zdrojů vod pro Volarsko – Vimpersko – Strakonicko“ (tisk 208), která v NP a CHKO Šumava v Jihočeském kraji požaduje zachovat dosud zelené lesy a zabránit jejich usychání

<http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=10&IS=5753&D=25.08.2016#b17092> , 25. 8. 2016

16) Zdeněk Škromach, senátor Senátu P ČR (ČSSD) (27 bodů)

„Já dobře vzpomínám, kdy na jižní Moravě byla snaha vypustit jezera pod Pálavou v jakémsi nadšení v 90. letech. Dnes když se podíváme, tak se ukazuje jasně, že to byla naprosto zcestná představa aktivistů, kteří prostě se snažili ovlivňovat to, co už existuje, kde je krásná příroda, kde žijí nové, jak živočišné, tak rostlinné druhy a další.“

z projevu při projednání petice „NE – ohrožení zdrojů vod pro Volarsko – Vimpersko – Strakonicko“ (tisk 208), která v NP a CHKO Šumava v Jihočeském kraji požaduje zachovat dosud zelené lesy a zabránit jejich usychání

<http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=10&IS=5753&D=25.08.2016#b17092> , 25. 8. 2016

17) Igor Jakubčík, zastupitel Plzeňského kraje a senátor Senátu P ČR (ČSSD) (25 bodů)

„Ukažte mi jediný národní park u nás, kde uvnitř národního parku kromě šumavského národního parku jsou obce. Nejsou. To znamená, my z občanů a z lidí, kteří žijí na území Národního parku Šumava, děláme občany – brouci, ryby, zvířata – šesté kategorie.“

z projevu ke změně zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (tisk 501)

<http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/048schuz/s048173.htm> , 1. 7. 2016

18) Pavel Talíř, starosta Kaplic a zastupitel Jihočeského kraje (KDU-ČSL) (19 bodů)

„Při dnešních znalostech dokážeme využít i schnoucí dřevo a z výdělku z prodeje bychom mohli nakoupit nebo vyprodukovat sazenice nových zdravých stromů.“

(kritika bezzásahovosti v Národním parku Šumava)

z článku „Životní prostředí a dopravu lze na jihu řešit systematicky“

<http://www.paveltalir.cz/index.php/2016/05/05/zivotni-prostredi-na-jihu-systematicky> , 5. 5. 2016

Tisková zpráva Děti Země

POZVÁNKY NA AKCE

Týdny pro divočinu 2017

Plánujete letní dovolenou? **Chtěli byste poznat tajuplné krásy přírody, vidět nevšední scenérie, zažít kouzlo nepoznaného?** Odrážejí vás prázdné slogany cestovních kanceláří a dobrodružství vykoupené obří ekologickou stopou? Tak právě pro Vás Hnutí DUHA připravuje již po dvacáté dobrovolnické pobyty v nejdivočejších koutech naší krajiny.

Přidejte se k tradiční akci Týdny pro divočinu, v jejímž rámci se budete moct **aktivně zapojit do praktické ochrany biodiverzity**. Kromě práce čekají účastníky **zajímavé odborné exkurze** do oblastí mnohdy nepřístupných veřejnosti. Navíc nabízíme ubytování a stravu zdarma. Není to snad ta pravá dovolená vašich snů?

Pokud ano, vyberte si některou z níže uvedených lokalit, prostudujte si podmínky pobytu a [vyplňte přihlášku](#). Splňte si svůj sen!

Termíny a přihlášky

- 5. - 12. 8. 2017 | [Týden pro divočinu v Bílých Karpatech, Radějov](#)
- 20. - 27. 8. 2017 | [Týden pro divočinu na Ščúrnicí](#)

Za každý turnus, na který se přihlásíte, vybíráme vratnou zálohu 200 Kč. Tu uhradíte po přihlášení na vámi vybraný turnus a když na turnus přijedete, tak vám zálohu vrátíme. Pokud se odhlásíte méně jak 14 dní před akcí, tak záloha propadá a bude použita na pokrytí nákladů spojených s administrativou turnusů.

A pokud je vám 16 - 26 let, tak se můžete přihlásit na **tradiční tábor Hnutí DUHA Jeseníky s názvem Blažené Osoblažsko** a podílet se na **opravě kostela v zaniklé obci Pelhřimovy v Jeseníkách**.

Termín od 21. 8. (pondělí) až 28. 8. (pondělí) 2017. Hlaste se přímo pořadatelům: Jana Sommerová (jana.somm@gmail.com, 737 937 357) nebo Ivo Dokoupil (ivo.dokoupil@tiscali.cz). Podrobnější informace [zde](#).

V případě dotazů se neváhejte obrátit na koordinátorku Týdnů pro divočinu Gabrielu Benešovou: tydnyprodivocinu@hnutiduha.cz

Calla vás srdečně zve na besedu

České Budějovice - město cyklistům zaslíbené?

s Lukášem Bajtem ze spolku CykloBudějovice

**Zvyšuje se podíl cyklodopravy a jaké tu mají cyklisté podmínky?
Jak se daří realizovat městský cyklogenerel a jaké jsou plány
radnice na další roky? Co pro zlepšení můžeme udělat sami?**

Ve středu 20. září 2017 od 18:00 hodin

v klubu Horká vana, Česká ul. 9, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, http://www.calla.cz

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.
Akce je rovněž podpořena Jihočeským krajem a sítí Krasec.

Škola občanské iniciativy

Záleží vám na tom, **co se kolem vás děje**, a chcete to **aktivně** ovlivňovat?

Rádi se **učíte nové věci** nebo **sdílíte své zkušenosti**?

Chcete získat či dále rozvíjet **praktické znalosti a dovednosti** potřebné pro práci a orientaci v aktivitách a projektech občanských iniciativ a v neziskovém sektoru?

Plánujete založit **vlastní občanskou iniciativu**?

Pokud jste na některou otázku odpověděli ano, pak je Škola občanské iniciativy (ŠOI) Hnutí DUHA určena právě pro vás.

O co jde?

ŠOI je půlroční **vzdělávací program soustředěný zejména do pěti víkendových setkání**. Naučíte se plánovat a vést veřejné občanské kampaně, pracovat s klasickými i novými médii, zapojovat dobrovolníky, získávat na svoji činnost finanční prostředky a zároveň i vy sami můžete přispět do programu a sdílet s ostatními své zkušenosti, vědomosti, nápady a nadšení.

Témata a termíny víkendů

- 13. - 15.10.2017 **Úvodní setkání, o občanské angažovanosti a aktivismu celkově**, [Rychta Krásensko \(Moravský kras\)](#)
- 3. - 5.11.2017 **Kampaně**, [Centrum Veronica Hostětín \(Valašsko\)](#)
- 8. - 10.12.2017 **Média - klasické i sociální sítě**, [Kaprálův Mlýn \(Ochoz u Brna\)](#)
- 5. - 7.1.2018 **Zapojování lidí a fundraising - dobrovolnictví, projekty**, [Chaloupky Kněžice \(u Jihlavy\)](#)
- 2. - 4.2.2018 **Organizace veřejných akcí, psychohygiena**, [Sluňákov Horka nad Moravou \(u Olomouce\)](#)

Komu je ŠOI určena?

Tento projekt je určen členům občanských iniciativ, dobrovolníkům a zaměstnancům nevládních neziskových organizací, aktivním občanům, místním „opinion makers“ a dalším zájemcům, kteří se

pohybují nebo by se v budoucnu chtěli pohybovat v oblasti neziskového sektoru a občanské angažovanosti. **Vítáme zejména úplně nováčky z České republiky i ze Slovenska.**

Jdete do toho?

Přihlaste se do 10. září 2017 vyplněním [přihlašovacího formuláře](#). Jeho součástí je také motivační dopis, na základě kterého budou účastníci vybráni. O výsledcích dáme vědět do 17. září.

Pro účast je nutné zaplatit zálohu ve výši 1000 Kč, která je vratná při účasti po celou délku programu (min. čtyři víkendová setkání z pěti organizovaných). K platbě budete vyzváni po potvrzení Vaší účasti. Účastníkům je hrazena strava, ubytování a program. Program probíhá od páteční 18. hodiny do nedělní 14. hodiny.

Kontakt:

Případné dotazy vám ráda zodpoví koordinátorka Školy občanské iniciativy **Gabriela Benešová**: gabriela.benesova@hnutiduha.cz, tel. 778 703 735.

Přírodní zahrada z.s. srdečně zve všechny zájemce z řad odborné i laické veřejnosti

na exkurzi

PŘÍRODNÍ ZAHRADY – ZAHRADY PRO ŽIVOT

UKÁZKOVÉ PŘÍRODNÍ ZAHRADY D. RAKOUSKA / ÖKOKREISU, BYLINKOVÝCH TET A MARIE A JOSEFA HUBEROVÝCH

v sobotu 2. září 2017

Během jednodenní exkurze navštívíme výukové zahradnictví Ökokreis v Ottensteinu s 18 ukázkovými zahradami včetně zahrad ve stylu čtyř čtvrtí Dolního Rakouska, zahradu obhospodařovanou tzv. Bylinkovými tetami, které znají mnohá tajemství bylinek, a pestrou soukromou přírodní zahradu Marie a Josefa Huberových, kteří ji rádi poskytnou i hostům svého snídaňového penzionu.

Exkurze je určena přednostně účastníkům z Jihočeského kraje.

Přihlášky k exkurzi, program, kontakt v případě dalších dotazů a platba za exkurzi:

Přihlášky k exkurzi zasílejte pokud možno do 9. 8. 2017 e-mailem na adresu:

prirodnizahrada@centrum.cz, kontaktní osoba: Pavlína Hronová, Přírodní zahrada z.s., Klášterská 76/II, 377 01 Jindřichův Hradec, tel.: 607 245 049 nebo Martina Petrová, tel.: 721 480 183.

Platbu za exkurzi proveďte až po potvrzení místa v autobuse z naší strany převodem na účet č. KB 43-7629110217/0100, var.s. 20170902, zpráva pro příjemce: Vaše příjmení, event. příjmení účastníků, za které platíte, a to do jednoho týdne od potvrzení Vaší účasti z naší strany, nejdéle však do 16. 8.

2017. Pokud potřebujete vystavit fakturu, je nutné tuto skutečnost uvést v přihlášce včetně úplných fakturačních údajů (přesný název organizace, IČO, popř. DIČ).

Kontaktní adresa:

Přírodní zahrada z.s.
Klásterská 76/II, 377 01 Jindřichův Hradec,
Tel.: 721 480 183, e-mail: prirodnizahrada@centrum.cz,
www.prirodnizahrada.com, www.prirodnizahrada.eu

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 15. srpna 2017. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!